

Dr. Pfitzner před Lidovým soudem

Germanisátor Prahy se odpovídá ze svých činů

Včera dopoledne se začalo před pražským mimořádným Lidovým soudem první přelíčení, v němž na lavici obžalovaných usedl bývalý náměstek primátora hl. města Prahy univ. prof. dr. Josef Pfitzner. Jeho činnost je známa.

Po projevu primátora dr. P. Zenkla promluvil k soudcům lidu hlavní veřejný žalobce Lidového soudu dr. Drábek. Srovnával naše soudy, náš postoj k spravedlnosti, s vražděním, které prováděli Němci a vzpomínal na Osvětim, na německé káznice a popraviště.

»Byli jsme vždy přesvědčeni, že den, kdy Němci budou skládat účty, přijde. Ten den přišel. Budeme tvrdit, slibuji vám to. Jsme to dlužní svým rodičům, svým mrtvým. Nikdy se však nesnížíme k tomu, aby spravedlnost se zvrátila v pomstu. Napravíme přehmaty, jež se snad v revolučním kvasu staly. Naše Lidové soudy budou visitkou poválečné úrovně našeho národa.«

Líčení předseda vrchní s. r. dr. Vl. Kozák, obžalobu zastupuje hlavní veř. žalobce dr. Drábek, jako obhájce ex off. funguje dr. H. Sedláček.

Obžaloba.

Obžaloba veř. žalobce vini dr. Pfitznera, že:

I. V době zvýšeného ohrožení republiky, t. j. v době od 21. května 1938 a jindy dopustil se na území republiky přípravy úkladů tím, že se spojil s německými významnými politiky a rozhodujícími činiteli k úkladům o republiku za okolností zvláště přítěžujících a vojenské zrády tím, že za války opatroval nepříteli prospěch.

II. V téže době a tamtéž propagoval a podporoval nacistické hnutí a na veřejných shromážděních schvaloval a obhajoval nepřátelskou vládu na území republiky v úmyslu, aby rozvrátil mravní, národní a státní vědomí československého lidu, a to za okolností zvláště přítěžujících, ježto v této své činnosti po dlouhou dobu pokračoval.

III. V téže době a tamtéž byl činovníkem a velitelem v organizacích NSDAP, SdP, SA.

IV. V téže době a tamtéž sám a v součinnosti s jinými ve službách a v zájmu Německa a republiky nepřátelského hnutí, jednáje s obzvláštní horlivostí, nařízeními a správními rozhodnutími že hlavnímu městu Praze, tedy právnické osobě, bylo proti zákonu republiky odňato zčásti jeho jmění, a to za okolností zvláště přítěžujících, čímž spáchal I.—III. zločiny proti státu dle § 1, 3. odst. dekretu presidenta republiky ze dne 19. června 1945, IV. zločin proti majetku dle § 9 téhož dekretu a budíž za to dle § 1/II. sazby téhož dekretu potrestán.

Činnost obžalovaného.

Pfitzner si vysloužil od Němců celou řadu vyznamenání. Již v r. 1938 dostal medaili za zásluhy za obsazování Sudet. V r. 1942 vyznamenal ho sám Hitler Válečným záslužným křížem II. třídy a v r. 1944 dostal za význačnou činnost válečné hospodářskou Válečný záslužný kříž I. třídy. Byl Kreisleitrem NSDAP a Standartenführerem SA. S SS nechtěl nic mít, tvrdí Pfitzner, protože prý hned po obsazení republiky přišel na to, že SS je teroristická organizace. Ted

ovšem tvrdí, že jeho »Sudeten-medaille« je pouze upomínkovou medailí a že ty válečné záslužné kříže měl skoro každý.

Jeho příjmy nebyly zrovna žebrácké. Dostával 130.000 K ročně jako náměstek primátora hlav. města Prahy, 110.000 K ročně obnášel jeho plat universitního profesora a 30.000 K ročně měl ze dvou správních rad. Udává, že vlastnil 800.000 K a »doměk« v jeho rodišti Petrovicích za 400.000 K. Připouští, že jeho paní odvezla nějaké skvosty. Co jeho paní odvezla, to se už nedozvíme, ale k posouzení stačí to, že ji stěhovalo v dubnu t. r. velké nákladní auto pražské obce do Unterachu v Horním Račousku.

Na otázku, zdali si byl vědom, co znamená hrob Neznámého vojína pro československý národ, odpověděl: »Vím, že ztělesňoval vojenskou tradici československého národa«. Vymlouvá se, že Frank a dr. Giesse sami mu nařídili, že hrob Neznámého vojína musí být odstraněn. Nemohl odpovídat, jinak by se dostal do koncentračního tábora. Hrob byl roztržěn, rakev rozřezána a ostatky odvezeny autem gestapa. Neví, co se s ostatky provedlo. Ví, že tím bylo ublíženo československému národu. To byl však čin politický. Provedení bylo hlášené Frankovi.

Jeho poměr k primátoru dr. Klapkovi a presidiálnímu šefovi hlavního města Prahy dr. L. Kremlíčkovu byl více než napjatý. Nenáviděl je. Přišel rozkaz, že prezident republiky dr. Beneš musí být zbaven čestného občanství hl. města Prahy. Dr. Kremlička ostře proti tomu vystoupil. »Mohu si vzpomenout, že rozkaz byl nějakým způsobem proveden« - vzpomíná si Pfitzner a poznamenal, že politické přesvědčení dr. Kremličky nebylo v soulase s novými státoprávními poměry.

Dar Hitlerovi.

Pfitzner s primátorem dr. Klapkou se velmi nerad stýkal a většinou jen korespondoval, ač je dělila »vzdálenost« 30 kroků. Díky archiváři hlav. města Prahy prof. dr. Vojtíškovu byly tyto dopisy uchovány. V dopise v lednu 1940 píše Pfitzner dr. Klapkovi: »Ve svém posledním rozhovoru s Vámi jsem nezapomněl pochybností, že po Novém roce budu

být ostřeji nad politickými názory a děním na radnici.« Primátor Klapka odpověděl mužně: »Zastával jsem vždy zásadu spravedlnosti, ať jsem měl moc v ruce či nikoli a od této zásady neupustím!«

Pfitzner si v r. 1940 usmyslil, že Praha dá Hitlerovi odlietek sochy sv. Jiří a že ji oba, t. j. dr. Klapka a Pfitzner dodají osobně Hitlerovi. Frank zařídil ochotně vše potřebné, avšak dr. Klapka prohlásil, že do Berlína nepojede a jako důvod uvedl, že kdyby byl primátor a jeho náměstek mimo Prahu, že by nebylo město dobře opatrováno. Pfitzner říká, že měl pro to nepřijemnosti na nejvyšších místech, a napsal dr. Klapkovi: »Vaše cesta k Vůdci je již nežádoucí. Jedná-li se o cestu k Vůdci, nesmí být váhání a tím zvrácena hodnota té pocty!« A pražský magistrát poslal odlietek Hitlerovi poštou.

Výmluvy začínají.

Pfitzner vyzval dr. Kremličku, aby šel do pence a pohrozil mu, že v opačném případě půjde do koncentračního tábora. Dr. Kremlička napřed nechtěl, ale pak přece jen do pence šel, ale život si nezachránil, přišel do koncentračního tábora a tam zemřel ubitím. Ve své korespondenci dr. Klapkovi píše Pfitzner dále: »Již dlouhou dobu jsem přesvědčen, že dr. Kremlička je zralý nejen pro penci, tím ale nechtěl říci, že by dr. Kremličku udal gestapu, chraň Bůh. O zatčení dr. Kremličky se dověděl úředně a po důvodech nepátral.«

Primátor dr. Klapka byl zatčen 10. července 1940. Tému předcházelo: Pražská městská spořitelna darovala hl. městu Praze 1 milion korun. Půl milionu obdržel dr. Klapka a půl milionu Pfitzner. Dr. Klapka použil těchto peněz na ilegální práci. Pfitzner za svoji půlní práci kupoval jídlo, nápoje, kuku a pořádal zábavy a cesty parníkem pro německé obecní zaměstnance. Když dr. Klapka byl zatčen, byla mu též vybrána spořitelni knížka se zněbránou fondu »Na zmírnění sociální bída«. Na této knížce měl uloženy dr. Klapka ony peníze. Pfitzner to zabavil na chlast a nazval veselici německých zaměstnanců »Všeobecnými kulturními účely«. »Nevím, proč účel fondu byl takto změněn«, hlásí nevině.

Pokračování na straně druhé.

Dokončení ss strany první.

Odstranění pomníků bylo jednou z nejhlavnějších prací Pfitznera. Zmizely pomníky: Denisův, Svecův, Palackého, Wilsonův, Riegrův, Čechův a Bilkův Mojžíš před staronovou synagogou. Část z těchto soch a pomníků, jako na př. Denisův, byly roztaveny a o Bilkovu Mojžíši se Pfitzner vyjádřil: »Připouštím, že jsem z vlastního popudu odstranil nějakou sochu na židovský motiv.« Odstranění pomníků odůvodňuje rozkazem Göringovým.

Germanisátor Prahy

Pfitzner pronásledoval české zaměstnance hl. města Prahy. Ovšem je popírá, že dal vrátného Benáka zatknout, nechce nic vědět o smrti dr. Raisla, ani o uvěznění dr. Weniga. Českých zaměstnanců dal k dispozici pro totální nasazení ne méně než 1700 a v komisi, která procesovala, jak říká, zaměstnance pražského magistrátu, neseděl ani jeden Čech. Ale když jednou Pfitzner uviděl dvojjazyčně psaný dopis stavebního referátu, řekl, že zřejmě má magistrát nadbytek sil, když páni mají dost času úradovat dvojjazyčně. Byl to jeho návrh, aby se úradovalo pouze německy. Svádí to si ce na Franka a trval na rychlém provedení jen proto, aby Frankovi demonstroval nemožnost provedení tohoto rozkazu. Rychlé přejmenování ulic ovšem bylo také dílem Pfitznera, on na tom trval a ani to nezapírá.

S penězi pražské obce hospodařil Pfitzner všelijak. Obec byla donucena prodat ke své škodě pozemky pro válečné účely, byla donucena dělat nevhodné směny, ovšem pouze s Němci. A s peněžním hospodařstvím to nevypadalo lépe. 300 tisíc korun dal nějakému Němci z Postupimi za poradu ve věcech sadových. 500 tisíc korun dal Hitlerově mládeži a 500 tisíc korun vdově po zabitém Němci.

Na otázku, co se stane s Čechy, vyhráji-li Němci válku, odpověděl: »Není mi to známo a ani jsem o této otázce jako historik nepřemýšlel. Je mně sice známo, že po válce měl do Čech přijít velký počet Němců, ale nevím, zda mělo být na ně pamatováno u obce.«

Svědci

Po zahájení přelíčení vrch. s. r. dr. Kozákem navrhl prokurátor lidového soudu dr. Drábek potrestání.

Žaloba navrhla 11 svědků, a to: archiváře hl. m. Prahy prof. dr. Vojtíška, dr. Drnce, vrch. magistrátního radu Cipra, dr. Matla, šoféra Jiránka, garážmistra Piskovce, výpravčí autobusů Václava Šroubu a řidiče Růžičku, Svobodu, Boška a Slunka, Obhájce ex offio dr. Hynek Sedláček navrhl 3 svědky: Němce Kološku, Schicketanze a Lerche (všichni tři ve vazbě) o tom, že obžalovaný jednal z donucení. Soud se odebral ke krátké poradě a zamítl obhájcem navrhované svědky. Obžalovaný se ovšem vinen necítí.

Dopis prezidentu republiky

2. února 1936 napsal Pfitzner v časopise »Volk u. Führung« článek »Eduard Beneš a otázka menšin«. Článek mu byl zabaven na čtyřech místech. Nato napsal Pfitzner panu prezidentovi 9. března 1936 dopis, ve kterém si stěžuje na zabavení a mimo jiné píše: »Z toho jsem přece musel vyvodit, že zde věda a její učení již není volné a ústava jakož zásada demokracie byla na závažném bodě porušena.« Odvolává se na dějepisce Pekaře a Šustu. Dále píše: »Byl bych Vám, velevážený pane presidente, zavázán vřelými díky, kdybyste byl nahlédl, že by se Vám nezdála osobní rozmluva zbytečnou.« Odvolává se nadále na dějepisce Šustu a cituje z jeho díla závěr: že historik musí uznat pravdu a musí jí šiti »padni komu padni«. (Citováno česky. Dopis byl psán německy.)

Vraždění českých studentů

Pfitzner nechce ani slyšet o tom, že by vůbec o studentských demonstracích něco věděl. Ačkoliv je jeho výpověď — Pfitzner vypovídá česky a jen zřídka kdy prosí soudce o dovolení, říci část věty německy — vyvrácena výpravčím autobusu Šroubou, kterému svědku tehdy vyhrožoval, že když neobstará do půl hodiny asi 20 autobusů, že pro něj pošle — svědek užil slovo »posádku« — trvá obžalovaný na svém. Pro tuto vyhrůžku rozšířil veřejný žalobce dr. Drábek žalobu na § 5. odst. 1/a presidentova dekretu (vyhrožování újmami). Podobně jako svědek Šroub vypovídají svědkové Smitko a Piskovec. Obhajoba navrhla znovu slyšení Franka, dr. Giessého a tajemníka Pfitznerova dr. Richtera o tom, že obžalovaný jednal z neodolatelného donucení. Soud

i tento druhý návrh obhajoby zamítl a připustil pouze čtení Frankova protokolu.

Frank se nepamatuje — to je již nacistická zvyklost při výslechu — kdo dal rozkaz na zavedení němčiny na pražském magistrátě, dokonce pochybuje, že to byl Pfitzner. Snad protektor sám. A tak slouží nepřítomný Neurath znovu a znovu k tomu, aby hájil Pfitznera a Frank ovšem si přitom svou polivčičku ohřívá.

Pak přece si Pfitzner nejasně na nějaké studentské demonstrace vzpomíná. Nevěděl, o co se jedná, až když se šoféři vrátili, dozvěděl se, oč jde. Na dotaz předsedy soudu, že přece byl tak velkým pánem a musel vědět, oč jde, odpovídá, že tak velkým pánem nebyl. Od primátora dr. Klapky se dověděl, že bylo několik studentů zastřeleno. Vyslovil primátorovi soustrast. Primátor dr. Klapka otevřeně vyslovil požadavek znovuoctvění vysokých škol. Pfitzner řekl: Tato otevřená řeč primátora se nám nehodila. Dr. Klapka dostal proto důtku od Franka, kterou Pfitzner tlumočil.

Výpověď prof. dr. Vojtíška

Svědecká výpověď býv. archiváře hl. města Prahy prof. dr. Václava Vojtíška byla největším přínosem. Zevrubně dokázal, že Pfitzner záměrně pod pláštíkem nacistické pavědy germanisoval všemi prostředky nejen magistrát, ale celou Prahu. Přejmenování ulic — Pfitzner se ovšem k tomu nepřiznává — bylo provedeno na Pfitznerův příkaz a záměrně byla volena jména českou veřejností urážející. Pfitzner nařídil řízení listu »Anzeiger d. Hauptstadt Prag«, který sloužil jedině, aby oslavoval Pfitznera. Články jednaly pouze o něm a vysocí nacističtí činitelé začali zářit. Když však jednou odbyl říšského protektora několika rádky a sám se oslavoval na celých sloupcích, bylo listu odzvoněno. Po 16. čísle byl zastaven.

Již r. 1940 dal do rozpočtu hl. města Prahy položku převyšující 30 milionů K pro německé potřeby.

Nacista »v záloze«

Po výpovědích znalců z oboru zpravodajského o tom, co jest, lépe řečeno co byla NSDAP, SdP a SA, bylo líčení s SA Standartenführerem — »já jsem byl pouze v záloze« tvrdí Pfitzner — odročeno na dnešek.